

Neopodizani se dopisi...
Pisani su se dopisi...
Najbolje govorni izvori se neprimaju...

Iskazi svakog izvršitelja...
Dopisi se nevrataju ako se...
Nablije govorni izvori se neprimaju...

Komu list nedostaje na vrijeme...
Neka to javi odpravnitvnu u otvorenu pismu...

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

Strogo rasti maic stvari, a sociolog sve pokrvar. Naz. pol.

Iz carevinskoga vieća.

U Beču 17. novembra 1895. Sjedinice...
Iz Beču 17. novembra 1895. Sjedinice lakva bijaše jučeranja jedva je doživio bečki parlament...

na dalja, da je c. kr. vlada bila dužna predložiti izbor...
Ministar predsjednik grof Badeni progovorio je čim su predlozi bili pročitan i očekivano obrazložena.

svagda, tako osobito sad sve ga je velikom nepoštovanjem...
Ministru poljodjelstva rekao je, da kršćanska poniznost valja u privatnom življenju...

muškoga i ženskoga, povlađivalo Luegeru. Dakako, bila je i ova izpražnjena. Bio je to prizor kakva još carevinskoga vieća doživio nije.

Taj zakon o dozvoli novčenja je znamenit, ali nije on, koj čini jučerajšnju sjednicu znamenitom. U parlamentu u obće malo mu se je pozornosti darvalo.

On je svu odgovornost za razpust uzio na se, odnosno na c. kr. vladu, na ministarstvo. Pozivao se je doista i na volju Njegovoga Veličanstva...

Tečajem govora je predsjednik vieća par puta pozvao govornika na red, a ovaj mu odvratio, da je morao druge prije pozvati.

U toj sjednici bila je podnesena i interpelacija zast. Spinčića glede viesti ob odstupnu kustavke obale Madjarskoj, koju donasamo malo niže.

Interpelacija

To je predmet, za koj se je jučer zanimalo u velikoj mjeri bečki parlament kao i celo bečko pučanstvo. U tom predmetu postavio je jedan zastupnik interpelaciju, a druga dvojica sa drugovi, svaki svoji prešni predlog.

Protiv razpusta, a za spomenute prešne predloge govorili su osim dvojice predlagatelja, dr. Kautl u ime Mladošćeha; dr. Barschler u ime njemačkih nacionalaca; i dr. Luenger sam. Najzanimiviji bio je njegov govor. Kako vov po §. 155 k. z., jer je istom sгодom nario Linu Habn u potrbušje ostrim i šiljastim orudjem ozledu u sebi labku, ali poduzetu takvim orudjem i načinom, uz koje je obično skopćana pogibelj za život;

Tečajem govora je predsjednik vieća par puta pozvao govornika na red, a ovaj mu odvratio, da je morao druge prije pozvati. Tečajem govora već često se je povlađivalo, a na svrhi nastalo je upravo burno povlađivanje među zastupnicima i na galerijah.

Interpelacija zast. Spinčića glede viesti ob odstupnu kustavke obale Madjarskoj, koju donasamo malo niže. U broju na Rieci izlazećega lista „La voce del popolo“ od 28. oktobra t. g. nalazi se viesti, koja u hrvatskom prevodu ovako glasi:

PODĀISTAK.

Gologorica pred sudom.

Radi izgređa, kojino se dne 22. jultija 1894. dogodio u Gologorici, i o kojem smo također jer u kratko izvjestili, tužilo je državno odvjetništvo:
1. Josipa Flegara, Svetka Širola, Mihovila Stojšića, Valentina Rabara, Grgu Rabara, Antuna Flegara, Mata Udovičića, Jurja Gržana, Ivana Rabara, Josipa Rabara pok. Josipa i Josipa Rabara Josipova radi prestupka po §. 305 k. z. počinjena time, što su onom prigodom klicali „merda per gli italiani, crepa italiani, noi no vogliamo qua italiani né di Pisino, né di Gologorica, bastonemoli“; i time izazvali Talijane na reakciju, poticali Hrvate da njih sliede u tom vikanju, a po tom poticali i nastojali zavesti druge na nečuđoredna i zakonom zabranjena djela.

6. Boža Stifanića Talića iz Baderne radi zločina javnog nasilja predviđenog u §. 99 k. z., jer je u listovih odposlanih pod krivim imenom „Isidoro Reppettini“ u Gologoricu na župnika Ljudevita Zvačeka, župana Antuna Ivića i učitelja Ivana Pošćića pristao se istim umorstvom radi gologoričkog događaja.

7. Radi pomanjkanja prostora nismo mogli ovaj zanimljiv razpravu prije prihvatiti, a na želju naših prijatelja donasamo ju sada.

7. Radi pomanjkanja prostora nismo mogli ovaj zanimljiv razpravu prije prihvatiti, a na želju naših prijatelja donasamo ju sada.

edstup spomenute obale sa strane austrijske vlade ugarskoj obistinili, ugrabilo bi se obdini Kastav na Istri najznamenitiji dio njezinoga zemljišta, naime obala, i nanielo bi sa veliku štetu interesom te obdine.

3. Toga uslobadaju se potpunosti postaviti njegovoj preuzvišenosti gospodinu ministru-predsjedniku sljedeći upiti:

1. Jeli viest o razpravljanju izmed ngarske i austrijske vlade radi odstupa obalnoga zemljišta, spadajućega kastavskoj obdini, medin zapadnom Riečkom medjom i Preukom, osnovana na istini? Ako da, 2. Kako može to njegova preuzvišenost opravdati? Ako ne,

3. Jeli njegova preuzvišenost voljna odnosnu viest, za umirenje pučanstva obdine kastavske, bezodvlačno opravgnuti? U Beču 16. novembra 1895.

Opazka. Moguće je, da je spomenuta viest u savezu s tim, što neko društvo kupuje zemljišta na onoj obali, i da je bacena medju svet samo za to, da se možda zemljišta zasebnika i obdine jefitnije kupi. Na svaki način dobro bi znati čistu istinu, i obdinstvo ima pravo znati ju. S druge strane je opet istina, da onoga zemljišta, kako nit nikoga drugoga, nebi mogla austrijska vlada odstupiti ugarskoj, pod ruku, tiho. Tu bi imala svoj rješ i obdina kastavska, i pokrajinski sabor, i austrijski parlament. Nego čekajmo, da čujemo odgovor ministra predsjednika. Nadamo se, da će brzo uzsliditi. Ured.

Razprava

proti sveučilišnim građanom radi spaljivanja mađjarske zastave.

Zagreb, 17. novembra.

Za vrijeme boravka Njegova Veličanstva u bielom Zagrebu bijahu na nekojim mjestima, tako napose na slavoluku pred državnim kolodvorom, izvještene mađjarske zastave. Sveučilišni građani zahtjevaše, da se mađjarska zastava, kojoj na hrvatskom tlu nema mjesta, skine sa slavoloka. U tu svrhu odposlaše deputacije građskom načelniku. Deputacija ova ne bje primljena. Radi toga obdržavaše skupšćine na sveučilištu: prvu dne 15., a drugu dne 16. oktobra. Na tih skupšćinah vičalo se, kako bi se zakonitimi i dopuštenimi sredstvi svojem negodovanju i nezadovoljstvu dalo vanjskog izražaja. Skupšćine ovu nisu imale predsjednika, već se je sabodno predlagalo i predloge prihvaćalo ili zabaćalo. Dne 16. bude zaključeno, da se na trgu bana Jelacicu, pred njegovim spomenikom javno izpali mađjarska zastava. Oko 11 sati krene povorka sveučilj. građana prema Jelacicevom trgu, na čelu barjaktar sa zastavom bana Jelacicu od 1848. Mnogoštvo naroda, koje se, hotjelo povorci priključiti, bude odstranjeno po sveučilišnim građanima, koji su nosili svećano gala-odjelo. Prispjevši na trg raztegnuše mađjarsku zastavu na sablje i zapalje ju. Iza toga krenuše u istom redi natrag na sveučilište, gdje pohranuše sveučilišnu zastavu, te se mirno razidjose. Odmah poslje podne bude sekvestrirana sveučilišna zastava. Isetoga dana povrata policija nekolicinu sveučilišnih građana, napose pako one u gala-odjelu.

Radi ove demonstracije tužilo je državno odvjetništvo nekolicinu sveučilišnih građana radi prestupka po §. 302 kaznenoga zakona. Iz kolegijalnosti prijavilo se mnogo sveučilišnih građana sami policiji, da su i oni prisustvovali demonstraciji. One pako sveučilišne građane, koje državno odvjetništvo nije citiralo pred sud, ove je sveučilišna oblast disciplinarnim putem kaznila time, što ih je odpravila sa sveučilišta, nještoje za uvjek, druge pako na staosuviti broj godina ili poljeća. Osim toga govori se po Zagrebu, da se još nješto iz brda valja.

Prosljg tjedna obdržavala se glavna razprava proti onim sveučilišnim građanom, koje je tužilo državno odvjetništvo. Imade ih 54 na broju. Nakon što bijahu prelušani u izražanom zatvoru, koji je trajao skoro mjesec dana, budu po drugi put izpitani pred sudbenim stolom, komu je predsjedao za cijelo vrijeme razprave viećnik Rakocay. Svi obdženici bijahu dobra volje, a nakiceni cremenim karantilom — znakom stranke protiv. Svi osim dvojice, trojice, koji nisu prisustvovali demonstraciji, priznaše jednoglasno, tako su izveli demonstraciju, na u potankostima: tko je nosio mađjarsku zastavu, tko ju je na sablje raztegnuo, tko upalio i spiritom polio — o tome nezna nitko ništa.

Brantelji njihovi bijahu dr. Ružić, dr. Derentić, dr. Mile Starčević, dr. Maazura, dr. Harambašić, dr. Petračić i dr. Potocnjak. Razprava ova izazvala je medju građanstvom sveobću senzaciju. Galerija bijaše skoro danonice puna, napose krasni epol zagrebački zanimaše se za ovu razpravu. Samo sveučilj. građanom nije se dopuštalo u ovcem broju prisustvovati razpravi.

Obdženici branili se dobro, na čim su prekoratili od predsjednika veoma ograničene granice, odmah im oduzimao rječ, tako da im bijaše teško braniti se. Govor obdženog pravika Papatovica, koji je dalje vremenom veoma logično i korenito stvar pretresivao, izazvao je obdženima pozornost.

Takodjer branitelji govornahu veoma temeljito, dokazujuć, kako se sveučilj. građani nisu podnijeli ograničeni o §. 302. k. z., da nisu imali zla namere, te da čim čicim nisu namjeravali razdraživati jedan narod proti drugomu, već da su svojomu negodovanju hotjeli dati vanjskog izražaja, da mađjarska zastava na hrv. tlu nema mjesta. Nu svakoga govornika prekidaše je predsjednik u govoru, dok mu nebi oduzeo rječ. Branitelj dr. Potocnjak bude dapače odsuđen na 20 for. globa. U obće sa obdženima i braniteljima postupalo se tako, da čim bi se u svojem govoru samo malo dotaknuli političkega polja, odmah im se rječ oduzimala. Mnogi su se branili dokazujuć, da se mađjarska zastava nesmije vijati na hrv. tlu. Ali o tomo nije pustio predsjednik govorniti i o tomo slična. U petak budu napokim svi obdženici za cijelu daljnje razpravu izključeni, jer da se nepokoravaju opetovanim opomenama predsjednikovim. Razprava se tako vodila i svršila u odsutnosti obdženika.

Sabotu na 2 sata poslije podna bude izrečena odsuda (u odsutnosti obdženika): jedan je odsuđen na šest mjesaca strogoza zatvora, jedan na pet mjesaca, sedmoricu na četiri mjeseca, deseteru i sedam na tri mjeseca, a trinajstoricu na dva mjeseca strogoza zatvora.

Branitelj dr. Ružić molio je sudbeni stol, da pusti one, koji su u izražanom zatvoru bili, na slobodu. Sud je zaključio, da će o tom senat odlučiti.

Na dan odsude bijaše mnogo pandura pred sudnicom, a u sudnicu pripuštalo se samo uz ulaznicu. Pred samom zgradom nije se smjelo proći, a cio bajni Zrinjevac bio je prepun znatiželjnog obdinstva. Glas o ovako strogoj odsudi sveučilišnih građana rasturio je arce svakog poštenog Hrvata. Pa kako i nebi? Ako se samo pomisli, da ih pedeseterica čini u tamnici, da su mnogi izgubili štipeidije, da će biti relegirani iz zagrebačke univerze i sijaset drugih kobnih posljedica i nepodobitina, kako da čovjeku na puca arce od žalosti?

Jučer i danas opaža se po gradu, kako mnogi kolege nesretnih odsudjenika u znak žalosti na rukavima nose crna flore u znak žalosti za svojim drugovi; mnoge pako zagrebačke krasotice odlučile u znak žalosti ne prisustvovati plesovima. Takodjer žalosti na prisustvovati plesovima. Takodjer žalosti na prisustvovati plesovima. Takodjer žalosti na prisustvovati plesovima.

Jedan n. pr. zagrebački plemeniti građanin obćao je uzdržavati jednoga sa sveučilj. delegiranog člaka do svršetka svih nauka, obćao pružiti mu sve potreboće.

Tako ih je već nekoliko, koji su od sveučilj. oblasti disciplinarnim putem iztjerani, na narodne troškove odputovale u zlatni Prag. U samom Pragu — govori se — da će imat dvanaestorica za godinu dana stan i hranu itd. itd.

Ovoliko za sada, a budno da se govornik, da se još nešto iz brda valja — to će Vas o tom, veleuč. g. uredniče, kasnije obavještiti.

Mladim hrvatskim sokolovima.

Hrvatica vila sa visina lete — Na osnam im lebdii smiešak rajске sreće — Na poljanah ravnih beru zadnje cvieće I svaka ga od njih u vijenac plete.

I vila za vilom put Zagreba liječe, Da okruni tamo sokolove mlade, Što kazaše svietu, da još Hrvat znade Trpiti za narod, da tirjanstva neće!

Krunite ih vienci, mladež našu diku, Štono stala čvrsta, smjela poput lava Sva kô jedne duše rōda na braniku.

Na silnike kadno grmou nepozvato: Mi tražimo samo naša drevna prava I Hrvatsku jednu, samo za Hrvate! Zadar. R. Katalinić-Jeretić.

Pisma.

o Galjuf-paši, podučkarskom banu.

I. Galjufov san.

Vino pije podučkarski bane Usrid Doca grada bijeloga
Vino pije, pa se voljko smije I besidi virmoj ljubii svojoj:
Poslušaj me virma ljubio moje, Čuj me Fatma, milovanje moja, Da ti kažem što sam nečas snio, Kako pravo, tako bito zdravo!
U snu vidjeh Muhameda sveća, Gđjeno k meni tihauo se bliža, Pa besidi Muhameda sveće:

Bro, aferim! Galjuf pašo siloi, Blago tibi vesela ti majka, Jer si, more, meni dopanoo, Progoneći fratre i popove, I nerime kaurine ljute. Što ne znadu za diji za Boga, Ni za moje Muhameda sveća I stog ču te sada uzviti, I u... i junackoj slavi, Da se zaširo srom svieta znaše, A da tvoje no misle time I da slava nikad ti negasne, Potomka čuš zadobiti znanje, Pravu svoju sliku i priliku. A od Fatme virmo ljube tvoje, A sad slušaj božast, eše reči, Svete riječi božijeg proroka, Da ti kažem desno krilo moje, Kako da se dostaneš milosti U Alahu Boga velikoga.

Sad će taman bojak zametnuti Ti Hrvati — kaurini kleti, Da te skine sa vezirске časti U stambulu gradu bijelome, Gdje vladaju latinska gospoda Sve po izbor janjčičari siloi. Sad je bane najzgodnije vreme Da se latiš brika jatagana, Da zaigraš konja ovgjenoga Da poješčaš ta kauru ljuta I da spriš njine čete biesne. Da zauzmeš vezirovo mjesto U stambulu gradu bijelome. Tad će teba Alah uzviti, A Fatima sina porōditi. Tad se nebo otvorilo sjajno, Netko zavnu Muhameda sveća, I on ode u rajsko dvorōve. A kad sam se od sna probudio, Tvrdio sam se, došo, zavjerio I Alahu Bogu velikomu I proroku Muhamedu sveću, Da ću skupit Turke katalane, I pomorske virme kupetane, Ljute ote silne janjčicare, Što se prije krstijahu krstom, A sada se od njez odmetnuše Odmotnuše i izneviriše Svome rodu i jeziku svome, Pa se kupu pod barjake moje, A prot kletom kaurinu ljutom Još ću skupit nebrojenu vojsku, Napojenu rakijom i vinom, Kojez dosti u podrumu ina. Pa ću s njoma namah udariti Na sve, koji klanjaju se krstu. Na sve, koji mlanjaju jezik ljube, Na hrvatske kaurine ljute. Namjestit ću gromorne topove Nek se ora, da se zemlja tresne, Razorit ću crkve i oltare, Pohvatati fratre i popove I na kolac hrđe nabijati I na kolac — na vješala tanka, Neka znadu tko je Galjuf paša, Galjuf-paša — podučkarski bane, Tad će mene Alah uzviti Ime će mi svietom pronesiti, I vezirov mene učiniti I potomka meni poliliti.

Rizean-aga.

Franina i Jurina

Fr. Reci mi Jure po kušienoi, na koga si onomislila Matiča niki dan, na onega iz Medulina ili onega iz Premanture?

Jur. Da ti pravo rečem, malo je ču zbirat. On u Premanture ima je lani komediju, ka je lipo finla, a on iz Medulina je sada va komediji, ma nezna još kako će finit.

Fr. Bog daj dobru sriću!
Jur. Ja da bi mogā za onako smradno dilo!

Fr. Spameđnješ se još na onu iz svetoga pisma o Jerudu i Kajš?

Jur. Ki su se gvalji i krali kako paš i mačka dok ni bilo Isusa neđužuega odsudit.

Fr. Ma jušto tako.
Jur. Pak?

Fr. Tako su se nejdje dugo dva od njih

klali, a sada se složno bitili na tregu, ni krivega ni dužuega.

Jur. Ma nisu valjda za nič.
Fr. Ajbo! jedan se boji za krušac, a drugi bi rad do njega.

Jur. Viš zlođeja nō!

Fr. Džljunaki krojeli i šarenjaki, da te držat samanj od potestatii.

Jur. Franino nebudi nem!

Fr. A borme sam čul, da njim se va samemu gradu tri ponjajz, a da nezaju kamo bi š njimi, pak da te ih peljat na samaju.

Jur. Ki zna, te li je dat za gotovi soldi, oti za menu za drugo blago?

Različite viesti.

Imendan Njez. Veličanstva. Dne 19. t. mj. proslavili su narodi naše monarhije imendan Njez. Veličanstva cesarice-kraljice Jelisave. Ovdje bijaše svećana sv. misa u župnoj crkvi sv. Antuna staroga, kojoj su prisustvovali poglavice crkvenog, svietovnih i vojničkih oblasti i mnogo poboznoga puča, koji se je pomolio za dragocjeno zdravilje prajesne vladarice.

Koncert na korist družbe sv. Cirila i Metoda u Trstu. Muzika i zenaka podružnica družbe sv. Cirila i Metoda u Trstu priredjui u nedjelju dne 24. t. mj. u prostorijah „Tržakkega Sokola“ skupni koncert, kod kojega će sudjelovati vojnička glazba „Slovancko pjevačko društvo“ i nekoga gospoda diletanti u glasi i u pjevanju. Program koncerta je bogat i biran, a pošto je čisti prihod koncerta namijenjen blagajni naše družbe, očekujemo, da će se naše obdinstvo mnogobrojno odazvati pozivu odbora naših podružnica.

Ulaznica za osobu stoji 40 nrč., stolice 20 nrč., milodari se primaju sa zahvalnošću. Početak u 8 sati na večer.

Za unesrećenoga Antuna Šestana pripisali nam nadalje: Veleuč. Fr. Stefančić župnik na Paz 3 for., veleuč. Fr. Frane Dubrčić bijelžnik u Podgradu 3 for. Ukupno 6 for. (I ovu svotu odpremiti mo na gosp. dra M. Trinajstića u Buzet.)

Darovali su: pop Vjekoslav Brozović 10 for. — Po 2 for.: pop Josip Knávas, Draščić Mate Andrijaš, mgđc. Drag. Hut Zagreb. Po 1 for.: pop Ivan Zic Buzet, Draščić Paškval S. Martin, Sverko Mate, Ključnovšćak, Klarić Ivan Juršić, Buzet, Lucij Perojević. Po 5 for.: Nedžad-Folta. Po 1 for. 50 nrč.: I. Vranjac Ždrenj. Po 2 for. 89 nrč.: A. Štule, sabrau u Podgori. Po 3 for.: Klarić Anton Juršić, Buzet. Po 50 nrč.: Bolterstein Jakov, Račice, Stale Antun, Pregrara, Buždon Ivan, Lanišć, Plogo Antun, Vrh, Plego Frane, Počekaj, Žigante Ivan, Svoljajac, Sverko Blaž Bašpor, Vratović Grgo, Podgača. Po 30 nrč.: Poropat Ivan, Trstenik, Bužan Mate Crnica.

Razpisana štipeidija. Za tekuću školsku godinu odati će se jedna štipeidija iz zaklade blagopokojnoga biskupa Dobrije u iznosu od 112 for. Pravo na tu štipeidiju imaju djaci slavenske narodnosti, si-niovi kmetških roditelja iz Istre, a u prvom redi rođaci blagopokojnoga biskupa. Molbe valja podastrijeti do 12. decembra c. k. namjestništvu u Trstu.

Razpacanje Hohenwartova kluba. Klub „konservativaca“ ili bolje Hohenwartov umanjio je sve jače, razpada. Od godine 1891. umanjio se evo po peti put. Najprije su odpala dva voralberzka zastupnika; onda zastupnici Spinčić, Perić i Dapar, dočim nisu dr. Lugjina nit Biankini nikad unj nit stajili; pak četiri orla: Hrvata iz Dalmacije i šest Slovenaca. Njim je sljedio njemački konservativac iz Tirola Zallinger, a sad eto njemački konservativci baron Dipault, dr. Ebenhoek, dr. v. Fuchs i još pet drugih, kojim bi jih moglo još sljediti. Oim posljednjem odnaku dalo je povoda „bečko pitanje“. Dr. Ebenhoek bio je govorio bez povlasti kluba proti tomu, što vlada nije predložila u potvrdu dra. Luogra za bečkoga načelnika. Klubska većina je s toga ustala proti njemu, što se nije držao klubskega zapt. Držalo se je sjedinica i za hip bar činilo se je, da će se sve izravnati, zaboraviti počinjenje i nećinuti unapried proti volji većine. Kad se desilo do drugoga izbora dra. Luogra i do razpusta zastupstva bečkoga baron Dipault oglasio je u klubu interpelaciju u toj stvari. Većina kluba nije pristala. On i drugovi obstojali su na svojem stao-novištu, postavili mjesto interpelacije prešan predlog, i službeno javili, da iz kluba izstupaju.

Sve ima svoj kvaj. Hohenwart gubi malo po malo vojsku, koja neće da bude svakomu loncu podlopac. Njegov klub ima u svojem programu

